

1

Събота, 1 октомври

Гробът

Питали ли сте се колко време отнема изкопаването на един гроб? Ще ви кажа – цяла вечност. Каквото и да предполагате, удвоете го.

Сигурно сте го виждали по филмите – героят, вероятно с опрян в главата пистолет, разкопава земята все по-дълбоко, плувнал в пот, докато накрая се озовава на два метра под повърхността в собствения си гроб. Или пък двама жалки измамници, които копаят неистово, разправят се и се карат наред безумната бъркотия, а пръстта хвърчи към небето с лекота.

Изобщо не е така. Трудно е. Нищо в цялата тази работа не е лесно. Пръстта е твърда, тежка и се копае бавно. Адски мъчително е.

И досадно. И продължително. А трябва да се свърши.

Стресът, адреналинът, отчаяната животинска нужда да го направите ви поддържат двайсетина минути. После рухвате.

Мускулите ви се изопват върху костите на ръцете и краката. Кожа до кост, кост до кожа. Сърцето ви боли след шокиращия прилив на адреналин, кръвната ви

захар пада, грохвате. Напълно. Съзнавате обаче, и то кристално ясно, че в подем или в криза, изтощени или не, копаете все по-надълбоко.

И тогава минавате на друг режим. Като по средата на марафон, когато вълнението от новото се е стопило и единственото ви желание е да завършите това неприятно начинание. Постарали сте се, вложили сте всичко от себе си. Разтръбили сте на всичките си приятели, че ще го направите, накарали сте ги да дарят на някоя благотворителна организация, с която имате съвсем бегла връзка. Те виновно са обещали повече пари, отколкото им се иска да дадат, чувстват се задължени заради онова пътуване с мотоциклет в университета, за което ви пълнят главата с отегчителни подробности всеки път, щом се напият. Не се разсейвайте, още говоря за марафона. Излизате всяка вечер сами, слагате слушалките, краката пулсират, навъртате километри, готвите се. За да се преборите със себе си, да надвиете тялото си тогава, в онзи неистов миг, и да видите кой ще победи. Никой друг не гледа, само вие. И никой друг не го е грижа, само вас. Само вие се опитвате да оцелеете. Ето това е усещането да копаете гроб, все едно музиката е спряла, но не можете да спрете да танцувате. Спрете ли, умирайте.

Затога продължавате да копаете. Защото алтернативата е много по-лоша, отколкото да копаете до безкрай в твърдата набита почва с лопата, която сте намерили в бараката на някой старец.

Докато копаете, пред очите ви прелитат цветове: фосфени, предизвикани от стимулиране на невроните в зрителния кортекс поради ниско оросяване и ниско ниво на глюкозата. Кръвта бучи в ушите ви – ниско кръвно налягане заради обезводняване и натоварване. А мислите ви? Те се плъзгат над спокойното езеро на съзнанието ви и само от време на време поглеждат към повърхността. Отлитат, преди да смогнете да ги уловите. Съзнанието ви е съвсем празно. Централна-

та нервна система възприема това свръхнапрежение като ситуация, изискваща реакция „сражай се или бягай“. Неврогенезата, предизвикана от физическото натоварване, заедно с любимата на неизменно популярните спортни списания „увеличена концентрация на ендорфини след спорт“ действат едновременно като мозъчен инхибитор и като предпазна мярка срещу продължителната болка и стреса.

Изтощението регулира емоциите по превъзходен начин. Тичането или копаенето.

Някъде към четирийсет и петата минута решавам, че два метра не са реалистична дълбочина за този гроб. Няма да успея да изкопая толкова. Ръстът ми е един и шейсет и осем. Как изобщо ще изпълзя от тук? Ще се окаже, че буквално съм се погребала.

Според проучване от 2014 г. метър и шейсет и осем е идеалният ръст за британките. Оказва се, че средно-статистическият британец предпочита партньорката му да е висока точно толкова. Извадила съм късмет. И Марк е извадил. Боже, как ми се иска Марк да беше тук.

И така, щом няма да стигна до два метра, на каква дълбочина ще копая все пак? Колко е достатъчно?

Ако телата са заровени зле, обикновено ги намират. Не искам това да се случи. Наистина не искам. Няма да е резултатът, който целя. А едно немарливо погребение като всяка друга немарлива постъпка се дължи на три неща:

1. Липса на време.
2. Липса на предприемчивост.
3. Липса на отговорност.

По отношение на времето: разполагам с три до шест часа да се справя с проблема. Като минимум три часа.

Докато мръкне, остават шест часа. Имам достатъчно време.

Мисля, че съм предприемчива – два мозъка работят по-добре от един. Дано. Трябва просто да действам стъпка по стъпка.

А третото, отговорността? Боже, отговорна съм и още как. Пука ми повече, отколкото когато и да било през целия ми живот.

Метър и осемдесет е минималната дълбочина, препоръчана от ИУГК (Института за управление на гробищата и крематориумите). Знам го, защото проверих в Гугъл. А проверих в Гугъл, преди да започна да копая. Ето, предприемчива съм. Отговорна. Приклекнах до тялото, стъпила върху мокри листа и разкашкана кал, и проверих в Гугъл как да погребва един труп. Проверих на предплатения телефон на самия труп. Ако намерят тялото... няма да намерят тялото... и успеят да извлекат данните... няма да извлекат данните..., тогава това търсене в интернет ще бъде фантастична находка.

Цели два часа по-късно спирам да копая. Дупката е дълбока около метър. Нямам ролетка, но си спомням, че метър е някъде до чатала ми. Толкова беше най-високият скок, който успях да изпълня с коня през онази ваканция, преди да замина за университета дванайсет години по-рано. Подарък за осемнайсетия ми рожден ден. Странно какво запечатва паметта ни, нали? Ето ме обаче тук сега, до кръста в някакъв гроб и отнесена в спомени за спортни постижения. Спечелих второ място, между другото. И много се радвах.

Както и да е, изкопах трап, дълбок метър, широк шейсетина сантиметра и дълъг около метър и осемдесет. Да, това ми отне два часа.

Ще повтора – много е трудно да се копае гроб.

Ще ви улесня да си представите тази дупка, която ми отне два часа: 100x60x180 см прави един кубичен

метър пръст, който пък тежи тон и половина. Това – обърнете внимание – е теглото на среден хечбек, напълно развит белуга кит или средно голям хипопотам. Преместила съм равностойността на тези неща нагоре и леко вляво от първоначалното им местоположение. При това гробът е дълбок само метър.

Поглеждам над калта към купчината и бавно се измъквам, мишниците ми треперят от собствената ми тежест. Тялото лежи срещу мен, покрито с разкъсан брезент, а яркото му кобалтовосиньо се откроява като рана върху кафявата горска почва. Намерих го захвърлен, провиснал като було от един клон по-назад, към отбивката, в безмълвно общение с някакъв изоставен хладилник. Вратичката на малката камера на хладилника тихо проскърцваше на вятъра. Зарязан.

В изоставените предмети има нещо много тъжно, нали? Безутешно. Но и посвоему красиво. Сигурно може да се каже, че аз пък съм дошла да изоставя едно тяло.

Хладилникът е тук от доста време – знам го, защото го забелязах от прозореца на колата, докато минавахме оттук три месеца по-рано, и още никой не е дошъл за него. С Марк се връщаме в Лондон от Норфък, след като отпразнувахме годишнината си, и ето че сега хладилникът още беше тук. Странно колко много неща се случиха – на мен, на нас – оттогава, но тук нищо не се е променило. Сякаш това място е извън времето. Предизвиква такова усещане. Може би никой не е идвал тук след собственика на хладилника, а един бог знае кога е било това. Уредът определено е от седемдесетте – нали се сещате, от онези ъгловатите. Като от филм на Кубрик. Монолит във влажна английска гора. Отживелица. Тук е поне от три месеца и не се е появил никой от сметището. Ясно е, че никой не идва насам. Освен нас. Няма работници от общината, няма недо-

волни местни жители, които да пишат оплаквания, никой не разхожда тук кучето си рано сутрин, за да попадне на моя изкоп. Това е най-безопасното място, за което се сетих. И ето ни тук. Ще мине време, докато се слегне почвата, но хладилникът и аз разполагаме с предостатъчно.

Оглеждам купчината, покрита със смачкан брезент. Отдолу има плът, кожа, кости, зъби. Мъртъв от три часа и половина.

Дали още е топъл? Съпругът ми. На допир. И това проверих в Гугъл. Така или иначе, не искам изненади.

Добре, ръцете и краката трябва да са студени на допир, но останалата част от тялото трябва все още да е топла. Хубаво.

Издишам продължително. Спирам. Чакам.

Не знам защо, но изтривам историята на интернет търсенето от телефона. Съзнавам, че е безпредметно, той е непроследим, пък и бездруго няма да работи след няколкочасов престой във влажната октомврийска пръст. Но може и да проработи. Пъхам телефона обратно в джоба на самото му и вадя личния му айфон от предния джоб. Включен е на самолетен режим.

Преглеждам снимките. Бликват сълзи и после потичат на две топли вадички по лицето ми.

Дръпвам брезента и отдолу се показва всичко. Изтривам отпечатците от телефона, връщам го в топлия джоб на гърдите и мобилизирам колене за влаченето.

Не съм лош човек. Или пък съм. Може би вие трябва да прецените.

Аз обаче непременно трябва да обясня. А за да го сторя, ще се върна назад. Към годишнината ни три месеца по-рано.